

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 10 0 U 005622 24 Uvp 7
Sarajevo, 13.11.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Milosavljević-Jančić Nevenke, kao predsjednika vijeća, Danilović Edine i Mahić Samardžić Amele, kao članova vijeća, te Dizdar Vrabac Belme kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja Ć. A.iz Z., S.b. ..., R H., T.A. iz Z., S.b. ..., R H., K.M. iz Z., S.b..., R H., K-K M. iz B. ..., ul. V. ..., R H., N.I. iz Z., B. ..., R H., B.B. iz Z., Č. ... R H., Ć.Z.K. iz Z., R...., R H., L.D. iz S., ul. M.S....., R H., M.M. iz Z., S.b..., R H. i Ć.M. iz K., Općina T., protiv akta broj: 07-27-2-1422/2021 od 29.09.2021. godine, tužene Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Sarajevo, u upravnoj stvari nepotpune eksproprijacije, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Livnu, broj: 10 0 U 005622 23 U 2 od 03.05.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 13.11.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke T.A., K.M. K-K M., N.I., M.M., B. B., Ć.Z.K., L. D. i Ć.M. se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Livnu, broj: 10 0 U 005622 23 U 2 od 03.05.2024. godine se preinačava i rješava:

Tužba se uvažava, osporeno rješenje tuženog broj: 07-27-2-1422/2021 od 29.09.2021. godine se poništava i predmet vraća tuženom na ponovno rješavanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Livnu, broj: 10 0 U 005622 23 U 2 od 03.05.2024. godine (donesenom u izvršenju presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 2, broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 3, broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 4, broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 5 i broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 6, sve od 03.08.2023.godine), odbijena je tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je poništeno rješenje Službe za geodetske poslove, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Tomislavgrad, broj: 05/2-31-3-55-18/10 od 14.06.2021.godine i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje. Tim prvostepenim rješenjem od 14.06.2021.godine je tačkom 1. dispozitiva usvojen prijedlog kompanije „Elektroprijenos BiH“ a.d. Banja Luka Operativno područje Mostar za nepotpunu eksproprijaciju nekretnine ustanovljenje prava služnosti u korist „Elektroprijenosa BiH“ a.d. Banja Luka, Operativno područje Mostar, kao korisnika eksproprijacije, u svrhu izgradnje i trajnog održavanja dalekovoda 110 kV Tomislavgrad-Livno, na nekretnini bliže opisanoj u dispozitivu rješenja, a čiji su stvarni suvlasnici tužitelji, s tim da se navedena nekretnina nepotpuno ekspropirira, tj. na istoj se ustanovljuje pravo služnosti u površini od 636 m², uz ostale uslove bliže opisane tačkama 2., 3., 5., 6., 7. i 8. dispozitiva rješenja, a tačkom 4. dispozitiva rješenja odbijen je zahtjev punomoćnika suvlasnika nekretnine za potpunu eksproprijaciju iste.

Protiv pobijane presude prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke su podijeli svi tužitelji i to: tužiteljice M.M., B.B., Č-Z K. i L.D. podneskom od 08.06.2024.godine; tužiteljice T.A., K.M., K-K M i N.I., podneskom od 08.06.2024.godine i tužitelj Č.M., podneskom od 12.06.2024.godine. Podnesenim zahtjevima za vanredno preispitivanje sudske odluke (koji su po svojoj sadržini istovjetni) tužitelji su osporili zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede pravila postupka, te povrede odredbi Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. U zahtjevu navode da je izvršena povreda odredbe člana 14. stav 3., kao i člana 28. Zakona o eksproprijaciji; da prvostepeni sud nije odlučio o svim zahtjevima, odnosno o zahtjevu za naknadu materijalne štete; da pobijanom presudom nisu cijenjeni svi tužbeni navodi, čime je izvršena povreda odredbe člana 39. stav 1. Zakona o upravnim sporovima; da je takođe povrijeđeno pravo na pravično suđenje koje je zagarantovano Evropskom konvencijom, kao i pravo na obrazloženu odluku, jer se sud nije pozvao na odgovarajuće norme u pobijanoj presudi, kao i pravo tužitelja na raspravljanje pred sudom, te pravo na suđenje u razumnom roku, obzirom da postupak traje već oko četrnaest godina; da je izvršena i povreda prava na imovinu zagarantovana članom 1. Protokola broj 1 Evropske konvencije, jer je pri spajanju elektrovodova dalekovoda pričinjena materijalna šteta koja nije plaćena, a da su tužitelji morali takođe plaćati i troškove vezano za vođenje upravnih postupaka i sporova; traže da sud zajedno sa korisnikom eksproprijacije i punomoćnikom tužitelja izvrši uviđaj na licu mjesta na kojem će se utvrditi brojne činjenice, te po potrebi i da održi raspravu, kao i drugi navodi, pa je predloženo da se zahtjev uvaži, a pobijana presuda preinači na način da se poništi osporeno rješenje od 29.09.2021.godine i prvostepeno rješenje od 14.06.2021.godine te da se utvrdi da je k.č. 877 KO T. građevinsko zemljište, da je korisnik eksproprijacije preko k.č. 877 nezakonito spojio elektrovodove (žice) 110 KV dalekovoda Tomislavgrad-Livno i Tomislavgrad-Kupres, da se dosudi tužiteljima šteta koju je učinio korisnik eksproprijacije pri spajanju žica 110 KV dalekovoda Tomislavgrad – Kupres i 110 KV dalekovoda Tomislavgrad-Livno u iznosu od 160 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana počinjenja štete tj. od 14. 6. 2011. godine pa do potpune isplate, da se presudi da je korisnik eksproprijacije obavezan ukloniti elektrovodove (žice) 110 KV dalekovoda Tomislavgrad-Kupres i Tomislavgrad-Livno iznad k.č. 877 k.o. T., kao i da je „korisnik eksproprijacije“ obavezan tužiteljima platiti sve troškove koje su tužitelji imali u dosadašnjem postupku (koji su navedeni pojedinačno u tužbi i u ovome zahtjevu, a dopunjavani su pismeno tokom postupka), u ukupnom iznosu od 2.902,00 KM, a na temelju člana 37. Zakona o eksproprijaciji sa zakonskom zateznom kamatom na dosuđeni iznos od dana podnošenja tužbe do potpune isplate, te da je korisnik eksproprijacije obavezan u roku od 15 dana od donošenja pravomoćne odluke suda izvršiti presudu sukladno njenim navodima, pod prijetnjom izvršenja i ovrhe, a u slučaju da Vrhovni sud FBiH ne presudi na prethodno navedeni način da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odluku, s tim da je prvostepeni sud obavezan da održi uviđaj i javnu raspravu na k.č. 877 k.o. T. u prisustvu svih stranaka.

Tuženi organ je u odgovoru na podnesene zahtjeve za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da sud iste odbije kao neosnovani.

Zainteresirano lice, korisnik eksproprijacije „Elektroprijenos BiH“ a.d. Banja Luka, Operativno područje Mostar, je u odgovoru na zahtjeve za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da se isti odbiju kao neosnovani.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama

zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima iz spisa predmeta i obrazloženja pobijane presude proizlazi da je na osnovu Odluke Vlade HNK broj: 01-02-74-1/09 od 14.05.2009. godine utvrđen opšti interes za izgradnju dalekovoda 110 kV Tomislavgrad-Livno, te da je korisnik eksproprijacije „Elektroprijenos BiH“ podnio prijedlog prvostepenom organu, Službi za geodetske poslove, Imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Tomislavgrad, prijedlog za nepotpunu eksproprijaciju nekretnina, radi ustanovljenja prava služnosti na nekretnini označenoj kao k.č. br. 877 zvana „Dolac“, oranica 7. klase, površine 3302 m² upisana u PL br. 172 k.o. T., posjed T. (M.) Č. u dijelu 1/1 kojoj po starom katastarskom operatu odgovara dio k.č. br. 677 upisana u z.k. ul. br. 1628 k.o. T., suvlasništvo M.Č. pok. S. iz K. u dijelu 1/5 i drugih 8 suvlasnika navedenih u z.k. izvatku. Uz prijedlog je dostavljen posjedovni list br. 172 i z.k. izvadak br. 1628. U prijedlogu je također navedeno da preko navedene nekretnine prolaze vodovi navedenog dalekovoda u površini od 636 m², na naprijed navedenoj nekretnini označenoj kao k.č. 877 ustanovljava se pravo služnosti u pravcu jugo-istok-sjevero-zapad u širini 20 m u njenom lijevom dijelu sa stranicama 29,1 m, 31,8 m te okomito 26,9 m i 26,9 m. Pravo služnosti ustanovljava se u svrhu postavljanja vodova i pristup istim radi održavanja. U postupku je doneseno više prvostepenih i drugostepenih rješenja, da bi tuženi organ dana 03.02.2020.godine donio rješenje broj: 05-31-2-2112/2019 kojim je poništio prvostepeno rješenje Službe za geodetske poslove, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Tomislavgrad, broj: 05/2-31-3-55-18/2010 od 15.10.2019. godine, a iz razloga što je potrebno pribaviti potvrdu od korisnika eksproprijacije iz koje bi bilo vidljivo da su osigurana sredstva za eksproprijaciju, jer potvrda koja se nalazi u spisima predmeta datira iz 2009.godine, kao i da se održi uviđaj na licu mjesta, a zbog proteka vremena i mogućih promjena na terenu. Nakon toga je u izvršenju rješenja tuženog od 03.02.2020. godine prvostepeni organ donio prvostepeno rješenje od 14.06.2021. godine protiv kojeg je tužiteljica Č.A. sa ostalim suvlasnicima izjavila žalbu, pa je postupajući po žalbi tuženi organ donio osporeno rješenje kojim je žalba uvažena, a prvostepeno rješenje poništeno i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak uz uputu da je potrebno da prvostepeni organ pribavi potvrdu novijeg datuma (koja ne može biti starija od tri mjeseca), da korisnik eksproprijacije raspolaže sredstvima kojima može uredno isplatiti naknadu za eksproprijaciju nekretnine, jer potvrda koja se nalazi u spisima predmeta datira iz 2009. godine, što je potpuno neprihvatljivo kao dokaz u postupku, kao i da prvostepeni organ nije u ponovljenom postupku održao uviđaj na licu mjesta, iako mu je provođenje te dokazne radnje izričito naloženo, imajući u vidu protek vremena i moguće promjene na terenu, te se pri tome pozvao na odredbu člana 239. stav 2. Zakona o upravnom postupku. Punomoćnik tužitelja je protiv osporenog rješenja pokrenuo upravni spor kod prvostepenog suda koji je nakon održane javne rasprave donio presudu broj: 10 0 U 005622 21 U od 05.12.2022.godine kojom je stavom prvim dispozitiva djelimično uvažena tužba, rješenje tuženog broj: 07-27-2-1422/2021 od 29.09.2021.godine poništeno i predmet vraćen tuženom na ponovni postupak, a stavom drugim odbačena tužba tužitelja kojom traži da se poništi prvostepeno rješenje broj: 05/2-31-3-55-18/10 od 14.06.2021. godine, da se utvrdi da je k.č. 877 gradsko građevinsko zemljište, da je korisnik eksproprijacije preko k.č. 877 nezakonito spojio elektro vodove (žice) 110 KV dalekovoda Tomislavgrad-Kupres, da se dosudi tužiteljima šteta koju je učinio korisnik eksproprijacije pri spajanju žica 110 KV dalekovoda Tomislavgrad – Kupres i 110 KV dalekovoda Tomislavgrad-Livno u iznosu od 160 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana počinjenja štete tj. od 14. 6. 2011. godine pa do potpune isplate, da je korisnik eksproprijacije obvezan ukloniti elektro vodove (žice) 110 KV dalekovoda Tomislavgrad-Kupres iznad k.č. 877 k.o. T., te stavom trećim odlučeno da će se o troškovima postupka odlučiti konačnom odlukom u ovoj upravnoj stvari. Tužitelji su protiv ove presude podnijeli zahtjev za

vanredno preispitivanje sudske odluke, pa je ovaj sud odlučujući po pojedinačnim zahtjevima donio presude broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 2, broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 3, broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 4, broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 5 i broj: 10 0 U 005622 23 Uvp 6, sve od 03.08.2023.godine kojima je uvažio zahtjeve, ukinuo presudu prvostepenog suda broj: 10 0 U 005622 21 U od 05.12.2022.godine i predmet vratio istom sudu na ponovo rješavanje iz razloga što su izreka navedene presude i obrazloženje kontradiktorni, te je iz tog razloga presuda nejasna, a takođe je naložio i da prvostepeni sud utvrdi da li su tužitelji mogli biti zastupani po punomoćniku Č.A. u smislu odredbe člana 301. Zakona o parničnom postupku. Prvostepeni je sud u izvršenju navedenih presuda, nakon održane javne rasprave, donio pobijanu presudu kojom je odbio tužbu tužitelja, cijeneći da je osporeno rješenje koje je doneseno pozivom na odredbu člana 239. stav 2. Zakona o upravnom postupku pravilno i zakonito, a nakon što je na javnoj raspravi utvrdio da je Č.A. mogao biti punomoćnik tužitelja u smislu odredbe člana 301. Zakona o parničnom postupku. U obrazloženju pobijane presude prvostepeni je sud naveo da je iz obrazloženja osporenog rješenja jasno vidljivo da prvostepeni organ nije postupio po uputama iz ranijeg rješenja tuženog, kojom je naloženo da se pribavi potvrda od korisnika eksproprijacije iz koje bi bilo vidljivo da su osigurana sredstva za eksproprijaciju, jer potvrda koja se nalazi u spisima premeta datira iz 2009.godine, te da sve starije potvrde od tri mjeseca ne mogu biti relevantne za predmetni postupak, kao i da prvostepeni organ takođe nije postupio po uputi iz ranijeg rješenja tuženog kojim mu je naloženo da održi uviđaj na licu mjesta, a zbog proteka vremena i mogućih promjena na terenu, te da je stoga pravilno i zakonito postupio tuženi kada je poništio prvostepeno rješenje i predmet vratio prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje. Takođe je istakao da tuženi nije pogrešno primijenio odredbu člana 240. stav 1. Zakona o upravnom postupku, nego je dao jasne upute prvostepenom organu, te je pravilno postupio kada je poništio prvostepeno rješenje i vratio predmet tom organu na ponovni postupak.

Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i obrazloženje pobijane presude, ovaj sud cijeni da je pobijana presuda donesena uz povredu odredbi pravila postupka, zbog čega se zahtjevi tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuju osnovanim.

Naime, odredbom 240. stav 1. Zakona o upravnom postupku (Službene novine Federacije BiH, broj: 2/98, 48/99 i 61/22) je propisano da ako drugostepeni organ utvrdi da su u prvostepenom rješenju pogrešno ocijenjeni dokazi, da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja, da je pogrešno primijenjen pravni propis na osnovu kojeg se rješava stvar, da je u istoj upravnoj stvari već jednom poništeno prvostepeno rješenje, a posebno ako prvostepeni organ nije u svemu postupio po drugostepenom rješenju ili ako nađe da je na osnovu slobodne ocjene trebalo donijeti drugačije rješenje, on će svojim rješenjem poništiti prvostepeno rješenje i sam riješiti stvar.

Kako je iz podataka u spisma predmeta vidljivo da je tuženi organ i ranije poništavao prvostepeno rješenje i predmet vraćao prvostepenom organu na ponovni postupak, a iz razloga pribavljanja potvrde kojom se dokazuje da korisnik eksproprijacije ima osigurana sredstva za isplatu naknade za eksproprijiranu imovinu, kao i da se održi uviđaj na licu mjesta (rješenje tuženog broj: 05-31-2-2112/2019 od 03.02.2020.godine kojim je poništio prvostepeno rješenje Službe za geodetske poslove, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Tomislavgrad, broj: 05/2-31-3-55-18/2010 od 15.10.2019.godine), to je tuženi morao prilikom donošenja osporenog rješenja postupiti u smislu naprijed citirane odredbe člana 240. stav 1. Zakona o upravnom postupku, kojom je izričito rečeno da će tuženi u slučaju kada prvostepeni organ nije u svemu postupio po drugostepenom rješenju, a u istoj upravnoj stvari je već jednom poništeno prvostepeno rješenje, poništiti prvostepeno rješenje i sam riješiti upravnu stvar. Stoga

će tuženi upotpuniti postupak na način da pribavi potrebne dokaze, nakon čega će biti u mogućnosti da osporenim rješenjem poništi prvostepeno rješenje i sam riješi upravnu stvar pravilnom primjenom materijalnog prava, a vodeći računa pri tome o svim navodima zahtjeva.

Obzirom da tuženi nije postupio na takav način, to prvostepeni sud nije mogao osporeno rješenje ocijeniti pravilnim i zakonitim, jer je isto doneseno uz povredu pravila postupka, pa je ovaj Sud primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Kako ovom presudom predmetni spor nije u cijelosti okončan, to se njome neće odlučivati o postavljenom zahtjevu za naknadu troškova postupka. Naime, u upravnom postupku i upravnom sporu odlučuje se o jednoj istoj upravnoj stvari, pa se i o troškovima postupka može odlučivati samo nakon rješavanja te upravne stvari, a ne po pojedinima fazama u postupku odlučivanja. O troškovima sudskog postupka, dakle, riješit će se tek po završetku upravnog postupka, odnosno eventualno vođenog upravnog spora i to zavisno od ishoda tih postupaka, na osnovu shodne primjene odredbi iz članova 386. do 396. Zakona o parničnom postupku, obzirom da se obaveza naknade troškova postupka zasniva na načelu uspjeha u upravnom postupku i upravnom sporu.

Zapisničar
Dizdar Vrabac Belma, s.r.

Predsjednik vijeća
Milosavljević-Jančić Nevenka, s.r.